

PROGRAM

Doktorspromotion
vid Umeå universitet
den 31 maj 2003

Kära nya doktorer, jag vill varmt gratulera Er!

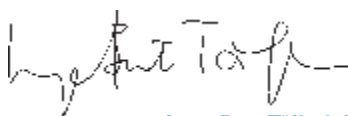
Genom Ert avhandlingsarbete har Ni bidragit till att vidga allas vårt gemensamma vetande. Er egen personliga kunskap har ökat, annars vore det inte fråga om utbildning. Men utmärkande för just forskarutbildning är att den också är ett bidrag till hela mänsklighetens förkovran.

Liksom konstnärer och uppfinnare har forskare privilegiet att deras arbete syftar till att skapa någonting helt nytt, på allvar. Det är inte lätt. Redan ambitionen kan ifrågasättas av misstroget folk. En del pessimister säger ju att utveckling och framsteg är en chimär. "Ingenting nytt under solen," kan det menande heta, utan att man alltid tänker på att man citerar en urgammal skrift från förvetenskaplig tid. "Säger man om något: 'Det här är nytt!' så har det ändå funnits före oss, alltsedan urminnes tid," menade den lärare som kanske var kung Salomo. Omdömet var möjligen berättigat när det fälldes. Men knappast är det en till leda pågående upprepning som är vår tids kulturella utmaning, utan minst lika mycket den allt snabbare förändringen.

På andra punkter är dock Predikaren förbluffande modern. När författaren frågar sig vad människan får ut av all sin möda under solen, och när han konstaterar att ögat aldrig blir mätt på att se eller örat på att höra, ja då är vi många i forskarleden som kan känna igen oss.

En doktorands möda är stor – men inte alltid belöningen, mätt med samhällets konventionella mått. Ändå finns det stor anledning att känna tillfredsställelse och glädje, kanske rentav en smula lycka, över en seriös forskargärning. Även om krassa ekonomiska tänkesätt i vår tid blir alltmer framträdande även i universitetens värld, och även om en och annan av Er kommer att bli framgångsrik också ur det perspektivet, är vetenskapen djupaste strävan av annat slag. I Ert avhandlingsarbete, och för en del av Er i Er fortsatta vetenskapliga strävan, bidrar Ni till att försvara och befästa sanningslidelse och existentiell nyfikenhet som grundläggande kulturella värden. Det är en oreducerbar samhällelig insats.

"Gånge Eder alltid väl!"

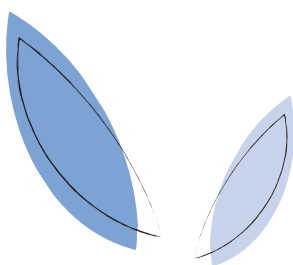
Inge-Bert Täljedal

rektor

PROGRAM

Doktorspromotion

UMEÅ UNIVERSITET
lördagen den 31 maj 2003
kl. 16.00 i Aula Nordica

INGÅNGSPROCESSION

<<Ines schottis>>
av G. Lingegård

INLEDNINGSANFÖRANDE

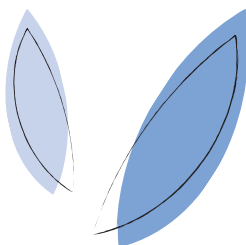
Umeå universitets rektor
professor Inge-Bert Täljedal

<<I Seraillets have>>

av Wilhelm Stenhammar

PRESENTATION AV CEREMONIN

Professor Torgny Stigbrand

MEDICINSK-ODONTOLOGISKA FAKULTETENS PROMOTION

Promotor

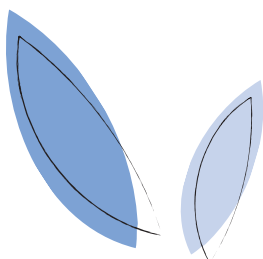
Dekanus professor Torbjörn Egelrud

Promovendi

Gerd-Marie Alenius	Jonas Burén
Anders Eklund	Åsa Gylfe
Katja Gillander Gådin	Mats Hallman
Gun-Marie Hariz	Andrew Hart
Xiao-Lei Hu	Magnus Hultdin
Jane Jensen	Anneli Kero
Anna Ljungkvist	Parviz Behnam Motlagh
Carina Kärrman Mårdh	Olga Nagaeva
Marianne Norlin	Anders Olofsson
Margareta Paulson	Magdalena Taube
Ingrid Andersson Wenckert	Anncristine Fjellman Wiklund
Jonna Wilén	Barbro Österlund

<<La blanche neige>>

av Francis Poulenc

TEKNISK-NATURVETENSKAPLIGA FAKULTETENS PROMOTION

Promotor

Dekanus filosofie doktor Staffan Uvell

Promovendi

Patrik Appelblad	Carl-Fredrik Enell
Erling Englund	Lena Gunhaga
Jörgen Gustafsson	Maria Hamrin
Weiqiang Jin	Tobias Jonsson
Lena Kjällgren	Pawel Kluczynski
Per Liljelind	Annika Kjellsson Lind
Kjell Lundgren	Torulf Palm
Anna Persson	Linda Pommer
Magnus Rosvall	Lena Sundberg
Fabian Taube	

<<Prozakpolska>>

Trad.

SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA FAKULTETENS PROMOTION

Promotor

Dekanus professor Ulf Wiberg

Promovendi

Ewa Andersson	Gunilla Kivling Bodén
Lars Dahlström	Ulla Forsberg
Jörgen From	Tomas Grysell
Niklas Hanes	Carina Holmgren
Inger Karlefors	Larry Lee Watts
Anders Lindström	Elisabet Carine Ljunggren
Erling H Lundevaller	Anders Nordlund
Annika Nordlund	Anna Olofsson
Jonas Persson	Hans Pettersson
Örjan Pettersson	Bert Sällström
Peter Vikström	Susanna Öhman

<<The succession of the four sweet months>>

av Benjamin Britten

HUMANISTISKA FAKULTETENS PROMOTION

Promotor

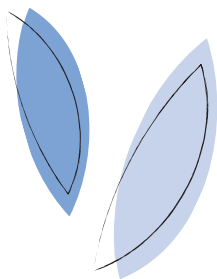
Dekanus professor Lars-Erik Edlund

Promovendi

Lars Elenius	Ann-Catrine Eriksson
Karin Tegenborg Falkdalen	José J. Gamboa G.
Ólöf Garðarsdóttir	Rögnvaldur Ingthorsson
Åsa Nordin	Petra Rantatalo
Elisabeth Rasch	Iris Ridder
Marie-Christine (Lotta) Vikström	Berit Åström

<<A peine défigurée>>

av Francis Poulenc

**Medicinsk-odontologiska,
teknisk-naturvetenskapliga, samhällsveten-
skapliga och humanistiska fakulteternas
pedagogiska priser 2003**

till lärare med väl omvitnad pedagogisk skicklighet
överlämnas av rektor Inge-Bert Täljedal till professor
Ingegerd Johansson, institutionen för odontologi,
universitetslektor **Owe Johnson**, institutionen för folkhälsa
och klinisk medicin, universitetsadjunkt **Marie Nordström**,
institutionen för datavetenskap, universitetsadjunkt
Ann-Christin Häggqvist, institutionen för företagsekonomi,
professor **Thomas B. Larsson**, institutionen för
arkeologi och samiska studier

<<Nylandspojkarna>>

Trad.

**Umeå studentkårs
Pedagogiska pris 2003**

till en framstående lärare vid Umeå universitet
överlämnas av studerande Tobias Smedberg
till **Malin Wimelius**, statsvetenskapliga institutionen

<<Tjuv och tjuv>>

av Hugo Alfvén

**Umeå kommuns
Vetenskapliga pris 2003**

till yngre lovande forskare inom områdena miljö,
kommunal ekonomi eller kultur överlämnas av rektor
Inge-Bert Täljedal till filosofie doktor **Richard Bindler**,
institutionen för ekologi och geovetenskap och
filosofie doktor **Karin Wiberg**, kemiska institutionen

UTGÅNGSPROCESSION

<<Burträsk brudmarsch>>

Trad.

Umeå Studentkör sjunger

med director musices Tomas Pleje som dirigent

Folkmusik framförs av

Folkmusik För Alle
Johan Hultman, bas
Gunnar Lingegård, mandola
Erik Lantz, cajan
Anton Teljebäck, fiol

Trumpetsolist

Malin Silbo Ohlsson

Medicinsk- odontologiska fakulteten

Den medicinsk-odontologiska fakulteten vid Umeå universitet verkar i Norrland och anstränger sig för att kunna bära det speciella ansvar för utbildning och forskning som det innebär. Fakulteten är väl medveten om de problem som den pågående befolkningsutvecklingen för med sig för hälso- och sjukvården i våra norrlandslän. Vi är dock övertygade om att vi gör mest nytta för vår del av Sverige genom att fortsätta vår envetna strävan att förbli en del av ett nationellt och internationellt konkurrenskraftigt universitet.

Vid den medicinsk-odontologiska fakulteten finns 3 000 studenter. Av dem finns 2 500 på våra grundutbildningar. Många går något av våra 10 program som förutom examen också ger yrkeslegitimation inom något av de många områden som tillsammans utgör vår hälso-, sjuk- och tandvård. Våra studenter får kunskaper inom ett mycket brett fält. Tillsammans förväntas de bli specialister på människans biologi ned till gen och molekyl, de ska kunna diagnostisera och behandla kroppens sjukdomar, behandla och vårda den sjuka människan, kommunicera med ung och gammal, sjuk och frisk. De ska se till att den sjukes och handikappades integritet värnas, och de ska kunna hantera svåra etiska problem. De ska verka för hälsa och förebygga och behandla sjukdom inte endast i vårt eget utan också i det globala samhället.

De som går våra utbildningar förväntas bli rustade för att inte bara tillämpa utan också ifrågasätta och kritiskt omvärdera sin kunskap, och lika kritiskt ta ställning till en aldrig sinande ström av ny kunskap. Dithän kan vi nå endast om vår utbildning sker i en miljö där det forskas, d.v.s. en miljö där kunskap inte endast förmedlas, utan också omprövas och förnyas.

Efter grundutbildning går många studenter vidare till forskarutbildning och doktorsexamen. Den leder till fördjupad kunskap som till stor delar nåtts genom egen forskning. Vi har ca 400 doktorander inom ämnen som spänner över ett mycket vitt fält med gränsområden mot såväl kemi, fysik och biologi som samhällsvetenskap och humaniora.

Promoverad till doktor blir man när man är färdig, inte med sin forskning utan med sin forskarutbildning. Var och en som nu promoveras har gett ett betydelsefullt bidrag till sitt och därmed vårt kunskapsområde, och för det är vi tacksamma, stolta och glada. Och vi ser med förväntan fram emot våra nya doktorers framtida prestationer.

Torbjörn Egelrud

Dekanus

Promotor

Doktorer vid den medicinsk-odontologiska fakulteten

Gerd-Marie Alenius Född 1957. Avlade medicine doktorsexamen (MedD) den 23 april 2003.

AVHANDLING A clinical and genetic study of Psoriatic Arthritis. **ÄMNE** Reumatologi.

Jonas Burén Född 1972. Avlade medicine doktors-examen (MedD) den 19 december 2002.

AVHANDLING Glucose and lipid metabolism in insulin resistance – An experimental study in fat cells.
ÄMNE Medicin.

Anders Eklund Född 1965. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 14 juni 2002.

AVHANDLING Resonator sensor technique for medical use. An intraocular pressure measurement system.
ÄMNE Medicinsk teknik.

Åsa Gylfe Född 1972. Avlade medicine doktors-examen (MedD) den 10 februari 2003.

AVHANDLING Role of birds in the biology of Lyme disease Borrelia. **ÄMNE** Medicinsk mikrobiologi.

Katja Gillander Gådin Född 1960. Avlade medicine doktorsexamen (MedD) den 6 maj 2002.

AVHANDLING Does the psychosocial school environment matter for health? A study of pupils in Swedish compulsory school from a gender perspective.
ÄMNE Folkhälsovetenskap.

Mats Hallman Född 1954. Avlade medicine doktors-examen (MedD) den 11 november 2002.

AVHANDLING On healing of titanium implants in xenografts. **ÄMNE** Käkkirurgi.

Gun-Marie Hariz Född 1954. Avlade medicine doktorsexamen (MedD) den 14 augusti 2002.

AVHANDLING Stereotactic surgery in patients with Parkinson's disease and essential tremor: Evaluation of activities of daily living and health-related quality of life. **ÄMNE** Neurokirurgi.

Andrew Hart Född 1970. Avlade medicine doktors-examen (MedD) den 30 maj 2003.

AVHANDLING Sensory neuronal protection & improving regeneration after peripheral nerve injury.
ÄMNE Hand- och plastikkirurgi, Anatomi.

Xiao-Lei Hu Född 1969. Avlade medicine doktors-examen (MedD) den 7 mars 2003.

AVHANDLING Apoptotic and necrotic cell death after photothrombotic ring stroke. **ÄMNE** Medicin.

Magnus Hultdin Född 1967. Avlade medicine doktorsexamen (MedD) den 26 maj 2003.

AVHANDLING Telomere analysis of normal and neoplastic hematopoietic cells – Studies focusing on fluorescence in Situ hybridization and flow cytometry. **ÄMNE** Patologi.

Jane Jensen Född 1947. Avlade medicine doktors-examen (MedD) den 30 april 2003.

AVHANDLING Fall and injury prevention in older people living in residential care facilities. **ÄMNE** Sjukgymnastik.

Anneli Kero Född 1950. Avlade medicine doktors-examen (MedD) den 29 april 2002.

AVHANDLING Paradoxes in legal abortion. A longitudinal study of motives, attitudes and experiences in women and men. **ÄMNE** Obstetrik och gynekologi.

Anna Ljungkvist Född 1971. Avlade medicine doktorsexamen (MedD) den 19 maj 2003.

AVHANDLING Imaging the tumor microenvironment: The dynamics and modification of hypoxia. **ÄMNE** Onkologi.

Parviz Behnam Motlagh Född 1955. Avlade medicine doktorsexamen (MedD) den 8 januari 2003.

AVHANDLING Antiemetic drug interference with anticancer drug cytotoxicity. **ÄMNE** Klinisk kemi.

Carina Kärrman Mårdh Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 7 maj 2001.

AVHANDLING Genetic studies of amelogenesis imperfecta (AI) : mapping and molecular characterization of candidate genes for the local hypoplastic form. **ÄMNE** Medicinsk genetik.

Olga Nagaeva Född 1958. Avlade medicine doktors-examen (MedD) den 5 februari 2003.

AVHANDLING The role of the decidual gamma delta lymphocytes in the immunobiology of human normal pregnancy. **ÄMNE** Klinisk immunologi.

Marianne Norlin Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 15 maj 2003.

AVHANDLING Zonal arrangement and function of mouse main and accessory olfactory neurons. **ÄMNE** Molekylärbiologi.

Anders Olofsson Född 1970. Avlade medicine doktorexamen (MedD) den 16 maj 2003.

AVHANDLING Amyloid from transthyretin – elucidation of molecular structures and mechanisms.

ÄMNE Molekylärbiologi.

Margareta Paulson Född 1942. Avlade medicine doktorexamen (MedD) den 1 juli 2002.

AVHANDLING The meaning of living with pain of fibromyalgia type as narrated by affected men, their partners, nurses and physicians. **ÄMNE** Omvårdnad.

Magdalena Taube Född 1971. Avlade medicine doktorexamen (MedD) den 21 oktober 2002.

AVHANDLING Ovarian tumours, cell isolation, cell survival and sex steroids. **ÄMNE** Obstetrik, gynekologi.

Ingrid Andersson Wenckert Född 1946. Avlade odontologie doktorexamen (OD) den 25 juni 2002.

AVHANDLING Durability and interfacial adaptation of glass ionomer cement and resin based materials in class II restorations. **ÄMNE** Pedodonti.

Anncristine Fjellman Wiklund Född 1955. Avlade medicine doktorexamen (MedD) den 15 maj 2003.

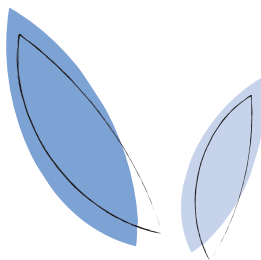
AVHANDLING Musicianship and teaching. Aspects of musculoskeletal disorders, physical and psychosocial work factors in musicians with focus on music teachers. **ÄMNE** Sjukgymnastik.

Jonna Wilén Född 1971. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 9 oktober 2002.

AVHANDLING Radiofrequency fields – exposure, dose and health. **ÄMNE** Radiofysik.

Barbro Österlund Född 1951. Avlade medicine doktorexamen (MedD) den 18 juni 2002.

AVHANDLING Coronary release of t-PA. An experimental and clinical study. **ÄMNE** Anestesiologi.

Teknisk- naturvetenskapliga fakulteten

Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten står inför nya spännande utbildningssatsningar. Designhögskolan har tillsammans med Chalmers fått uppdrag och resurser för att utveckla en designutbildning av internationell toppklass. Utbildningen som går under beteckningen Sason School of Design har en inriktning mot fordonsdesign. Fakulteten startar i höst en unik nätburen receptarieutbildning. Vi kommer att ha ca 100 studenter spridda över Västerbotten, Norrbotten och Väster-norrland. I utbildningen samarbetar vi med ett antal studiecentra och Apoteket AB. Den allt hårdare konkurrensen om studenter inom naturvetenskap och teknik innebär att fakulteten bedriver ett intensivt rekryteringsarbete. I detta arbete är kontakten med gymnasie- och högstadieskolor en viktig komponent. Under de kommande åren kommer dessutom särskilda insatser att göras för att locka utländska studerande till våra utbildningar.

Umeå Plant Science Centre, inom vilket fakultetens växtforskare samarbetar med kollegor vid SLU, fortsätter att utvecklas och utgör nu en av norra Europas bästa forskarmiljöer inom växtbiologin.

Forskarna vid HPC2N har under året byggt Sveriges första PC-kluster i superdatorklass. Det nya datorsystemet, som när det invigdes var Sveriges snabbaste och kraftfullaste, är tillgängligt för forskare från hela landet. Det nya PC-klustret ersätter den superdator, som när den installerades 1997 var Sveriges snabbaste dator.

Vi har under det gångna läsåret fått ytterligare bevis på att fakultetens forskare är mycket framstående. Professor Mikael Oliveberg har tilldelats Göran Gustafssons pris i kemi för sina studier av proteinveckning. Det är för övrigt andra gången under tre år som en av våra kemister fått detta prestigefyllda pris. Bo Kågström, datavetenskap och Knut Irgum, kemi har båda i hård konkurrens fått stora anslag från SSF, Stiftelsen för strategisk forskning.

Fakulteten fortsätter att bygga upp den teknikvetenskapliga forskningen. En professur i energiteknik har nyligen tillsatts och ytterligare tjänster inom området planeras. Inom reglerteknik tillsätter vi nu också en professur. Även här kommer ytterligare forskartjänster att knytas till verksamheten. Vår förhoppning är att satsningarna på reglerteknik skall bidra till en snabb och framgångsrik utveckling av IFOR, Intelligenta fordon för Off Road.

Staffan Uvell

Dekanus

Promotor

Doktorer vid den teknisk-naturvetenskapliga fakulteten

Patrik Appelblad Född 1970. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 26 september 2002.

AVHANDLING Separation and detection of neuroactive steroids. **ÄMNE** Analytisk kemi.

Carl-Fredrik Enell Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 november 2002.

AVHANDLING Optical studies of polar stratospheric clouds and related phenomena. **ÄMNE** Atmosfärfysik.

Erling Englund Född 1970. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 28 januari 2002.

AVHANDLING Nonlinearly perturbed renewal equations with applications. **ÄMNE** Matematisk statistik.

Lena Gunhaga Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 5 juni 2002.

AVHANDLING Dorsoventral patterning of the prospective telencephalon.

ÄMNE Molekylär genetik, utvecklingsbiologi.

Jörgen Gustafsson Född 1968. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 februari 2003.

AVHANDLING Development of wavelength modulation diode laser absorption spectrometry in transversely heated graphite atomisers for sensitive trace element analysis. **ÄMNE** Experimentell fysik.

Maria Hamrin Född 1972. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 29 november 2002.

AVHANDLING Waves, particles, and energy: Building blocks of the auroral current circuit.

ÄMNE Teoretisk fysik.

Weiqiang Jin Född 1960. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 8 april 2003.

AVHANDLING Characterizations of Besov spaces on self-similar fractal sets. **ÄMNE** Matematik.

Tobias Jonsson Född 1972. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 2 maj 2003.

AVHANDLING Peroxyoxalate chemiluminescence for miniaturized analytical flow systems.

ÄMNE Analytisk kemi.

Lena Kjällgren Född 1966. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 9 april 2003.

AVHANDLING Spatial and temporal aspects of tree-limit altitudes in the Swedish Scandes. **ÄMNE** Naturgeografi.

Pawel Kluczynski Född 1973. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 10 juni 2002.

AVHANDLING Wavelength modulation spectrometry – A new description of its fundamental principles and properties. **ÄMNE** Experimentell fysik.

Per Liljelind Född 1967. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 20 maj 2003.

AVHANDLING Studies of formation and catalytic decomposition of chlorinated dioxins and related compounds in lab-scale experiments.

ÄMNE Miljökemi.

Annika Kjellsson Lind Född 1970. Avlade teknologie doktorsexamen (TeknD) den 7 oktober 2002. **AVHANDLING** Characterisation of partly folded states in proteins using hydrogen exchange.

ÄMNE Biokemi.

Kjell Lundgren Född 1956. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 21 februari 2003.

AVHANDLING Properties and analysis of dioxin-like compounds in marine samples from Sweden.

ÄMNE Miljökemi.

Torulf Palm Född 1965. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 4 december 2002.

AVHANDLING The realism of mathematical school tasks – Features and consequences.

ÄMNE Matematik.

Anna Persson Född 1974. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 20 september 2002.

AVHANDLING Fitting polygons to coordinate data.

ÄMNE Matematisk statistik.

Linda Pommer Född 1973. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 19 maj 2003.

AVHANDLING Oxidation of terpenes in indoor environments – A study of influencing factors.

ÄMNE Miljökemi.

Magnus Rosvall Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 20 augusti 2002.

AVHANDLING New developments of electrochemical methods and techniques in coulometry and voltammetry with a focus on instrumentation.

ÄMNE Analytisk kemi.

Lena Sundberg Född 1972. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 14 maj 2003.

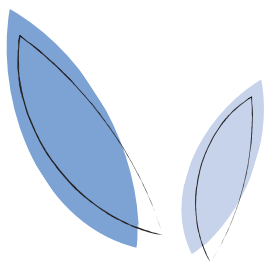
AVHANDLING Regulation and function of the type III secretion system of *Yersinia pseudotuberculosis*.

ÄMNE Molekylärbiologi.

Fabian Taube Född 1967. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 17 januari 2003.

AVHANDLING Characterization of aqueous peroxomolybdates with catalytic applicability.

ÄMNE Organisk kemi.

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Den samhällsvetenskapliga fakulteten har en bra studenttillströmning och tillväxt av externa forskningsmedel. På tio år har studentantalet fördubblats till 6 100 helårsstudenter. Antalet anställda närmar sig 900. Under 2002 examinerades 39 doktorer, vilket är den högsta siffran någonsin. Det görs fantastiska insatser av alla anställda och många tar också ett stort ansvar för den verksamhet som bedrivs som distansutbildning eller som decentraliserad utbildning.

Forskare vid fakulteten har nått goda resultat när det gäller internationell publicering och har en stark ställning vid en nationell jämförelse av artikelproduktion och citeringar inom samhällsvetenskap.

En allt viktigare fråga blir dock hur vi ska klara en god balans mellan utbildningen och forskningen så att inte fakulteten tappar mark som forskningsmiljö. Den "seniora" forskningen behöver förstärkas liksom möjligheterna att anta till forskarutbildning. Till problembilden hör även att stora pensionsavgångar är att vänta inom de närmaste åren. Urholkade fakultetsanslag har ökat pressen på lärarna. Det blir också svårare att göra forskarkarriär efter doktorsexamen eftersom det finns färre mellantjänster som exempelvis forskarassistent.

Glädjande är att många idéer till förnyelse lanseras och omsätts i praktisk handling. Här kan endast nämnas ett litet axplock. Den nationella genusforskarskolan startade sin verksamhet i början av 2002. Inom Handelshögskolan har pågått ett intensivt planeringsarbete inför starten av Graduate School nu i höst. Ett antal magisterprogram som ges på engelska har skapats. Ett centrum för entreprenörskap har också inrättats vid Handelshögskolan där en samverkan sker med Luleå tekniska universitet. Centrum för skolledarutveckling utgör en viktig nod i ett nätverk som bildats omkring ledarskap och management.

Många av fakultetens institutioner har ett starkt engagemang i samverkan med det omgivande samhället. Av tradition finns det ett nära samarbete med offentliga organ och myndigheter. Polisutbildningen utgör ett växande åtagande. Den första kullen examinerades förra våren. Vi ser nu också en växande trend ifråga om samverkan med det privata näringslivet. Restauranghögskolan och Idrottshögskolan har på liknande sätt som Handelshögskolan tillkommit för att underlätta samarbetet med externa intressenter.

Ulf Wiberg

Dekanus

Promotor

Doktorer vid den samhällsvetenskapliga fakulteten

Ewa Andersson Född 1964. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 7 oktober 2002.

AVHANDLING Nöjd, klar och duktig. Studenter på fem utbildningar om studief framgång. **ÄMNE** Pedagogik.

Gunilla Kivling Bodén Född 1945. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 14 februari 2003.

AVHANDLING Post-traumatic reactions and life situation in exile. A study of refugees from the former Yugoslavia during psychiatric treatment and a three-year follow-up. **ÄMNE** Psykologi.

Lars Dahlström Född 1942. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 20 juni 2002.

AVHANDLING Post-apartheid teacher education reform in Namibia – the struggle between common sense and good sense. **ÄMNE** Pedagogik.

Ulla Forsberg Född 1940. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 24 januari 2003.

AVHANDLING Är det någon könsordning i skolan? Analys av könsdiskurser i etniskt homogena och etniskt heterogena elevgrupper i årskurserna 0-6. **ÄMNE** Pedagogik.

Jörgen From Född 1966. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 7 juni 2002. **AVHANDLING** Edukation som social integration. En hermeneutisk analys av den kinesiska undervisningens kulturspecifika dimension. **ÄMNE** Pedagogik.

Tomas Grysell Född 1961. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 3 oktober 2002.

AVHANDLING Nöjd, klar och duktig. Studenter på fem utbildningar om studief framgång. **ÄMNE** Pedagogik.

Niklas Hanes Född 1969. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 15 maj 2003. **AVHANDLING** Empirical studies in local public finance – Spillovers, amalgamations and tactical redistributions. **ÄMNE** National-ekonomi.

Carina Holmgren Född 1960. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 7 juni 2002.

AVHANDLING Edukation som social integration. En hermeneutisk analys av den kinesiska undervisningens kulturspecifika dimension. **ÄMNE** Pedagogik.

Inger Karlefors Född 1946. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 16 maj 2002.

AVHANDLING Att samverka eller...?: Om idrottslärare och idrottsämnet i den svenska grundskolan.

ÄMNE Pedagogik.

Larry Lee Watts Född 1956. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 17 januari 2003.

AVHANDLING Incompatible Allies: neorealism and small state alliance behavior in wartime.

ÄMNE Statsvetenskap.

Anders Lindström Född 1956. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 26 november 2002.

AVHANDLING Inte har dom gjort mej nåt! En studie av ungdomars attityder till invandrare och flyktingar i två mindre svenska lokalsamhällen. **ÄMNE** Pedagogik.

Elisabet Carine Ljunggren Född 1906. Avlade ekonomie doktorsexamen (ED) den 4 april 2003.

AVHANDLING Entreprenørskap og kjønn: En kunskapsreise mellom to perspektiver: fra individ til relasjon.

ÄMNE Företagsekonomi.

Erling H Lundevaller Född 1968. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 31 oktober 2002.

AVHANDLING Tests of random effects in linear and non-linear models. **ÄMNE** Statistik.

Anders Nordlund Född 1966. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 25 mars 2003.

AVHANDLING Resilient welfare states – Nordic welfare state development in the late 20th Century.

ÄMNE Sociologi.

Annika Nordlund Född 1969. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 5 februari 2003.

AVHANDLING Environmentally significant behavior: Effects of values, norms, attitudes and habits.

ÄMNE Psykologi.

Anna Olofsson Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 20 juni 2002.

AVHANDLING Waves of controversy. Gene technology in Dagens Nyheter 1973–96. **ÄMNE** Sociologi.

Jonas Persson Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 7 april 2003.

AVHANDLING Brain activity associated with episodic memory: similarities and differences between encoding and retrieval. **ÄMNE** Psykologi.

Hans Pettersson Född 1972. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 19 juli 2002.

AVHANDLING Optimum in average and minimax designs for estimation of generalized linear models. **ÄMNE** Statistik.

Örjan Pettersson Född 1969. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 14 juni 2002.

AVHANDLING Socio-economic dynamics in sparse regional structures. **ÄMNE** Kulturgeografi.

Bert Sällström Född 1937. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 9 december 2002.

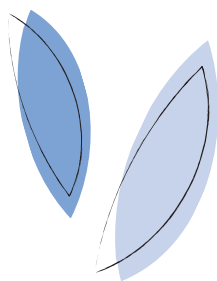
AVHANDLING Studerandes uppfattningar om konstruktivistiskt lärande i yrkesförberedande utbildning. **ÄMNE** Pedagogik.

Peter Vikström Född 1967. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 28 november 2002.

AVHANDLING The Big Picture. A historical national accounts approach to growth, structural change and income distribution in Sweden 1870–1990. **ÄMNE** Ekonomisk historia.

Susanna Öhman Född 1964. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 15 oktober 2002.

AVHANDLING Public perceptions of gene technology – On the edge of risk society? **ÄMNE** Sociologi.

Humanistiska fakulteten

Forskningen inom humanistiska fakulteten har alltsedan starten för trettiofem år sedan varit tvärvetenskapligt anlagd. Forskargrupper inom fakulteten, men också forskare som samverkat över fakultets- och universitetsgränserna, har genom åren genomfört nationellt och internationellt uppmärksammas forskning.

Ett viktigt studieobjekt har varit det nordliga rummet, och en helt ny bild av landsändans spännande historia har tonat fram. Nämnas kan även social- och befolkningshistoriska studier, där materialet vid Demografiska databasen utnyttjats. Mycket har gjorts, men många utmaningar återstår. Barentsområdet exempelvis bör framdeles kunna utgöra ett viktigt studieobjekt, och de språkliga minoritetsgrupperna måste även fortsättningsvis uppmärksammas. Vad gäller samiska språk, samisk kultur och samiskt samhällsliv är den stora rådssatsningen under 2002 glädjande, alldeles som permanentningen av Centrum för samisk forskning. Genom dessa satsningar säkerställs spetskompetensen på det samiska forskningsområdet.

På det genusvetenskapliga fältet iakttar man bl.a. det fakultetsbaserade projekt som genomförs, liksom det livliga engagemanget i den genusvetenskapliga forskarskolan. På det livsvetenskapliga området registreras satsningen på HUMliv. Viktigt är att fakulteten säkrar sin kompetens på de fält där humanisterna måste vara aktiva i samhällsdebatten – det kan gälla gentekniken, miljöetiska frågor, värdegrundsfrågor och en hel del annat. Den digitala tekniken utnyttjas framgångsrikt inom HUMlab, som under 2002 till sig knutit flera internationella forskare.

På forskarutbildningens område konstateras att 17 doktorsexamina avlagts under 2002. Detta är ett gott resultat. Det är glädjande att under året drygt 100 doktorander kunnat finansieras, dels med fakultetsmedel, dels med externa medel. Detta bäddar för att också kommande år skall skänka fakulteten många nya doktorer.

Vad till sist gäller grundutbildningen – över denna har en del tunga moln svävat de senaste åren – konstateras att den under 2002 slutförda utredningen rörande humanistiska ämnen, bl.a. säkerställt grundutbildning i samtliga språk fram till åtminstone år 2007. Detta visar entydigt – och på ett glädjande sätt – att också andra fakulteter vid Umeå universitet sätter värde på mångfalden inom den humanistiska fakulteten.

Lars-Erik Edlund

Dekanus

Promotor

Doktorer vid den humanistiska fakulteten

Lars Elenius Född 1952. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 16 november 2001.

AVHANDLING Både finsk och svensk. Modernisering, nationalism och språkförändring i Tornedalen 1850–1939. **ÄMNE** Historia.

Ann-Catrine Eriksson Född 1969. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 22 april 2003.

AVHANDLING Rummet som konstverk – Om konstnärsparet Charles Rennie Mackintosh och Margaret Macdonald. **ÄMNE** Konstvetenskap.

Karin Tegenborg Falkdalen Född 1965. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 22 april 2003.

AVHANDLING Kungen är en kvinna: Retorik och praktik kring kvinnliga monarker under tidigmodern tid. **ÄMNE** Idéhistoria.

José J. Gamboa G. Född 1955. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 24 mars 2003.

AVHANDLING La lengua después del exilio. Influencias suecas en retornados chilenos. **ÄMNE** Spanska.

Ólöf Garðarsdóttir Född 1959. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 13 juni 2002.

AVHANDLING Saving the child. Regional, cultural and social aspects of the infant mortality decline in Iceland, 1770–1920. **ÄMNE** Historia.

Rögvaldur Ingthorsson Född 1968. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 30 augusti 2002.

AVHANDLING Time, persistence, and causality. **ÄMNE** Teoretisk filosofi.

Åsa Nordin Född 1974. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 6 december 2002.

AVHANDLING Relationer i ett samiskt samhälle. En studie av skötesrensytetemet i Gällivare socken under första hälften av 1900-talet. **ÄMNE** Samiska studier.

Petra Rantatalo Född 1968. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 20 januari 2003.

AVHANDLING Den resande eleven. Folkskolans skolreserörelse 1890-1940. **ÄMNE** Idéhistoria.

Elisabeth Rasch Född 1945. Avlade filosofie doktorexamen (FD) den 13 november 2002.

AVHANDLING Emile Bernard (1868–1941): Mot strömmen och åter till källorna. En studie av ett konstnärskap mellan förnyelse och tradition. **ÄMNE** Konstvetenskap.

Iris Ridder Född 1966. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 7 juni 2002.

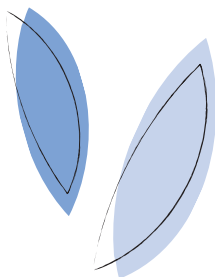
AVHANDLING Der schwedische Markolf. Studien zu tradition und funktion der frühen Schwedischen Markolfüberlieferung. **ÄMNE** Litteraturvetenskap.

Marie-Christine (Lotta) Vikström Född 1971. Avlade filosofie doktorsexamen (FD) den 9 maj 2003.

AVHANDLING Gendered routes and courses: The socio-spatial mobility of migrants in Nineteenth-Century Sundsvall, Sweden. **ÄMNE** Historia.

Berit Åström Född 1969. Avlade filosofie doktors-examen (FD) den 18 november 2002.

AVHANDLING The politics of tradition. Examining the history of the old English poems The wife's lament and Wulf and eadwacer. **ÄMNE** Engelsk litteratur.

Fakulteten för lärarutbildning

Fakulteten inrättades april 2000 och är därmed den yngsta av fakulteterna vid Umeå universitet. Fakulteten ansvarar för grundutbildning, forskning och forskarutbildning med anknytning till lärarutbildning och pedagogisk yrkesverksamhet.

En huvuduppgift för den nya fakulteten har varit att bygga upp forskning och forskarutbildning. Umeå universitet har identifierat forskning avseende lärarutbildning och pedagogisk yrkesverksamhet som ett av universitetets hög-prioriterade forskningsområde.

Forskning och forskarutbildning inom fakulteten har tre huvudinriktningar. För det första söker vi stimulera forskning med inriktning mot undervisning/didaktik inom de olika ämnesinstitutioner, som medverkar i grundutbildningen. Exempel härpå är den forskning i matematikundervisning som utvecklats vid matematiska institutionen. Ett annat är den forskarutbildning i svenskämnets didaktik som bedrivs vid institutionen för litteraturvetenskap och nordiska språk. Ett nära samarbete utvecklas på detta sätt mellan universitetets olika fakulteter och institutioner. En andra inriktning gäller ämnet pedagogik, som ju traditionellt varit ett vetenskapligt kärnämne inom lärarutbildningen. En tredje inriktning knyter an till de fem lärarutbildningsinstitutionerna där ett nytt forskarutbildningsämne "Pedagogiskt arbete" har inrättats.

Forskning och forskarutbildning i pedagogiskt arbete tar sin utgångspunkt i den pedagogiska yrkesverksamhetens teori och praktik. En viktig ambition är att utveckla teorier och forskningsmetoder som tillåter de pedagogiskt yrkesverksamma att själva kritiskt undersöka, granska och problematisera betingelser och innehåll i verksamheten. Denna verksamhetsnära forskning bidrar till ökad vetenskapligt baserad kunskap och teoriutbildning om kunskapsbildning, pedagogiskt yrkesverksammas arbete, elevers inläring och socialisation och hur dessa processer är relaterade till och formade av ekonomiska, politiska och sociala sammanhang. Frågor om kön, klass och etnicitet är självfallet centrala inom forskningen. 3 professorer finns nu i pedagogiskt arbete och 34 doktorander har antagits.

Fakulteten för lärarutbildning är också huvudansvarig för en nationell forskarskola i pedagogiskt arbete som genomförs i samverkan mellan åtta universitet och högskolor. Fakulteten har huvudansvaret för ett Nationellt centrum för värdegrundsfrågor, där forskning om frågor som demokrati, jämställdhet och diskriminering, rasism och mobbning nu byggs upp.

Rolf Hedquist

Dekanus

A decorative vertical graphic on the left side of the page. It consists of several thin, light blue vertical lines that are slightly wavy. Interspersed among these lines are four larger, darker blue leaf-like shapes. Each leaf shape is elongated and pointed at both ends, with a thin black outline and a subtle drop shadow. The overall style is minimalist and artistic.

Pristagare 2003

Ingegerd Johansson

Ingegerd Johansson föddes 1946 i Malmö och avlade tandläkarexamen i Göteborg 1972. Hon arbetade som tandläkare i Västerbotten innan hon knöts till Umeå universitet 1976 där hon disputerade 1986. Hon avlade examen i klinisk näringsfysiologi i Göteborg 1990, blev docent 1990 och professor i cariologi 2002.

Ingegerd Johansson har tjänstgjort som lärare, universitetslektor och övertandläkare vid enheten för cariologi, med avbrott för en gästforskarperiod vid Forsyth Dental Institute i Boston.

I sin forskning nyttjar Ingegerd Johansson saliv och kariessjukdom som modeller för att förstå kostens betydelse för vår medfödda immunitet. Hennes avhandling belyste undernäringens effekt på salivens skyddsfunktioner och idag kartlägger hon specifika skyddsmolekyler i saliv och mjölk.

Ingegerd Johanssons undervisning är levande och modern. Hennes engagemang, dialog och vilja till förnyelse är bland framgångsfaktorerna. Levande kompendier och tentamensformer, tema-baserade och gränsöverskridande studentseminarier, självutvärderingsprogram och kliniska patientinvisningar är konkreta vardags-exempel. Andra exempel är datorbaserad undervisning t.ex. i form av kariesrisk- och näringsvärdesbedömningar och webb-baserade undervisningsformer.

Ingegerd Johansson är prefekt vid odontologiska institutionen. Hon är medlem i Vetenskapsakademins Nationalkommitté för näringslära, Livsmedelsverkets expertgrupp för kostfrågor och Svensk Näringsstiftelses vetenskapliga råd samt är vetenskapligt råd åt Socialstyrelsen.

Priset tilldelas Ingegerd Johansson för hennes skicklighet som pedagog. Hon är en framgångsrik forskare som kan omsätta forskningsresultaten i grundutbildningen. Ingegerd har dessutom en mycket god förmåga till kontinuerlig dialog med studenter och lärare och visar ständigt prov på nytänkande inom grundutbildningen.

Institutionens för odontologi pedagogiska pris 2003 till lärare med omvitnad pedagogisk skicklighet tilldelas Ingegerd Johansson, institutionen för odontologi.

Owe Johnson

Owe Johnson föddes 1947 i Kalix. Han studerade till läkare i Umeå. Därefter genomgick han specialistutbildning i allmän internmedicin och hjärtsjukdomar och blev dubbelspecialist 1983. Sedan 1993 har han varit universitetslektor vid institutionen för folkhälsa och klinisk medicin (medicin) och överläkare i kardiologi. 1990–1991 var Owe Johnson bitr. chefsläkare vid Umeå sjukvård och 1991–1993 chefsläkare. Under den perioden innehade han ett antal administrativa uppdrag och ledningsuppdrag.

Owe Johnson blev medicine doktor 1974. Avhandlingens titel var "Effect of etanol on the metabolism of liver and plasma lipids in rats." Han blev docent i medicinsk och fysiologisk kemi 1976 och docent i allmän invärtesmedicin 1984.

Under 1993–2002 var Owe Johnson studierektor för termin 6 av läkarlinjen och kursansvarig för klinisk propeudeutik. Han har också föreläst inom tandläkarutbildningen, sjukgymnastutbildningen samt på vårdhögskolan för sjuksköterskor och sjuksköterskeelever. Ett annat fakultetsuppdrag inom grundutbildningen har varit som suppleant i grundutbildningsnämnden 1995–98. Han deltar i olika grupper i arbetet med att skapa en ny studieplan för läkarprogrammet. Han är nu kursamordnare för utformning av den integrerade kursen i medicin och kirurgi, termin 6 och 7 av läkarprogrammet.

Owe Johnson värnar på ett utomordentligt sätt studenternas intressen samtidigt som han finner lösningar som tillvaratar lärarnas behov. Målmedvetet och välorganiserat har han lotsat både studerande och kollegor genom övergångsfasen och in i den kliniska delen av det nya utbildningsprogrammet. Hans omvittnat utomordentliga diplomatiska talang har medfört att de i Klinisk baskurs 1 ingående ämnena har kunnat integreras på ett smidigt sätt.

Medicinsk-odontologiska fakultetens pedagogiska pris 2003 till lärare med omvittnad pedagogisk skicklighet inom läkarprogrammet tilldelas Owe Johnson.

Marie Nordström

Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Umeå universitet ger i år sitt pedagogiska pris till Marie Nordström, institutionen för datavetenskap. Hon får priset för sitt pedagogiska intresse och engagemang, som spänner över ett brett fält.

Marie Nordström är född 1959 och kommer ursprungligen från Docksta. 1981 avlade hon examen i matematik och samma år anställdes hon vid institutionen för datavetenskap. Där arbetar hon numera som adjunkt och är dessutom programstudievägledare för naturvetarutbildningen i datavetenskap. Hennes intresseområden inom datavetenskap rör främst numerisk linjär algebra, objektorienterad programmeringsmetodik och genusperspektiv.

Marie Nordström har arbetat med att utveckla, förnya och anpassa kurser. För att anpassa undervisningen till rådande situation har hon ofta utgått ifrån en kartläggning av undervisningens villkor och de förändringar som skett under senare år. Hon har även intresserat sig för ämnesspecifik didaktik och genusperspektiv, vilket är av särskild betydelse inom ett område som domineras av män. Marie Nordström har också verkat aktivt för att uppnådda resultat och erfarenheter sprids utanför den egna institutionen. Detta har skett i rapportform och genom presentationer vid olika konferenser.

I huvudsak undervisar Marie Nordström på inledande och grundläggande kurser inom programmeringsmetodik och numeriska metoder; kurser som är nödvändiga för att studenterna framgångsrikt ska kunna gå vidare med studier inom datavetenskap.

Det arbete som Marie Nordström utför kännetecknas av noggrannhet och målmedvetenhet – hon ger aldrig avkall på sin ambition att alla studenter ska lära sig så mycket som möjligt. Marie Nordström ställer alltid upp för den enskilda studenten, och ger stöd till dess att studenten förstår.

Teknisk-naturvetenskapliga fakultetens pedagogiska pris 2003 till lärare med omvitnad pedagogisk skicklighet tilldelas adjunkt Marie Nordström, institutionen för datavetenskap.

Ann-Christin Häggqvist

Ann-Christin Häggqvist föddes 1954 i Avesta. 1976 flyttade hon till Umeå där hon arbetade med uppgifter inom redovisningsområdet. Hon började läsa vid Umeå universitet 1979 och avlade en civilekonomexamen 1982 samtidigt som hon fick sitt första barn. Efter barnledigheten fortsatte hon sin yrkesverksamhet med arbetsuppgifter inom det ekonomiska området.

Sedan 1988 tjänstgör hon som universitetsadjunkt i företagsekonomi med inriktning redovisning/finansiering. Ann-Christin Häggqvist är mycket uppskattad för sitt ämneskunnande och sin pedagogiska skicklighet i klassrummet. Hon har ett stort engagemang i umgänget med studenter. Detta har bl.a. gett sig uttryck i att hon erhållit diplom som "Bästa Lärare" under åren 1996–1999. År 2000 tilldelades hon Handelshögskolans pedagogiska pris. Det var första gången priset delades ut.

Ann-Christin har under sina många år på institutionen alltid visat upp ett stort engagemang för undervisningsfrågor. Hon har suttit i ett flertal ledningsgrupper sedan 1990. Ann-Christin har också sedan 1996 varit ledamot i institutionsstyrelsen och under det senaste läsåret har hon arbetat som studierektor vid institutionen.

Ann-Christin har under sin tid engagerat sig i kursutveckling och utvecklat kursmaterial. Hennes pedagogiska förmåga visar sig i de kursutvärderingar som genomförs regelbundet. Även i de avslutande professorsamtalen som samtliga ekonomstudenter genomför innan de får ut sin examen är Ann-Christin ett ständigt återkommande namn på frågan om vem som har varit deras bästa lärare under hela utbildningen.

Samhällsvetenskapliga fakultetens pedagogiska pris 2003 till lärare med omvittnad pedagogisk skicklighet tilldelas universitetsadjunkt Ann-Christin Häggqvist, institutionen för företagsekonomi.

Thomas B. Larsson

Humanistiska fakultetens pedagogiska pris år 2003 går till professor Thomas B. Larsson vid institutionen för arkeologi och samiska studier för hans förmåga att förena gammalt med nytt på ett spännande sätt och för sitt engagemang för studenterna.

Thomas B. Larsson är född 1953 i Härnösand och uppvuxen i Örnköldsvik. Han påbörjade sina studier vid Umeå universitet 1975 och 1986 disputerade han på avhandlingen *The Bronze Age metalwork in southern Sweden – aspects of social and spatial organization 1800–500 BC*. Larsson har sedan 1987 varit anställd som forskarassistent, universitetslektor och professor i arkeologi vid Umeå universitet. Under flera perioder har Larsson varit verksam som studierektor och även som prefekt vid institutionen för arkeologi och samiska studier.

Larsson har i sitt arbete alltid strävat efter att kombinera undervisning och forskning för att kontinuerligt kunna presentera nya arkeologiska forskningsresultat i undervisningen.

Pristagaren är vida uppskattad för sitt sätt att levandegöra ämnet arkeologi och visualisera abstrakta problem och frågor. Detta åstadkommer han med målande beskrivningar och genom att på bästa sätt utnyttja dator teknik. Med teknikens hjälp lyfter Thomas B. Larsson fram människan inom ämnet arkeologi, och människan står också i centrum i hans kontakt med studenterna. Denne väl förberedde föreläsare och handledare bjuder in till en öppen diskussion och uppmuntrar dem han undervisar och handleder att utveckla sina egna idéer. Inte minst visar han sitt engagemang genom att beredvilligt ställa upp för arkeologiska föreningen med ivrigt emotsedda exkursioner och föreläsningar.

Humanistiska fakultetens pedagogiska pris 2003 till lärare med omvittnad pedagogisk skicklighet tilldelas professor Thomas B. Larsson, institutionen för arkeologi och samiska studier.

Richard Bindler

Richard Bindler föddes 1963 i New York, USA. Efter som hans morföräldrar emigrerade från Irland är han också irländsk medborgare. Han kom till Umeå via mastersexamen i geologi från University of Maine, där han också arbetade ett år som analytiker i ett kvicksilverforskningslaboratorium, och antogs till forskarutbildningen i ekologi och geovetenskap 1996. Efter doktors-examen 2001 anställdes han som forskningsassistent innan han fick sin nuvarande tjänst som forskarassistent 2003.

I doktorsavhandlingen *Quantifying pollution inputs of PB and Hg in the environment: paleoecological approach* studerar han sjösediment och torv från högmossar för att kartlägga och analysera det atmosfäriska nedfallet av bly och kvicksilver i tid och rum. Han visar att dessa föroreningar spreds tidigt – blyhaltiga luftföroreningar redan för 3 000 år sedan och kvicksilver redan före industrialiseringen på 1800-talet. Ett av avhandlingens intressanta och nya resultat är en beräkning av hur blyhalten i markens ytskikt (måren) i svensk barrskog har förändrats genom tiderna. Även om nedfallet av bly har minskat kommer det att ta flera hundra år innan blyhalten i måren har nått medeltidsnivå.

Efter avhandlingen har Bindler fortsatt att analysera luftföroreningsavfall av svavel och hur detta har påverkat vattenkvaliteten i svenska sjöar. Hypotesen som han nu testar i ett nytt forskningsprojekt finansierat av Vetenskapsrådet är att det tidiga nedfallet på medeltiden hade en positiv betydelse i motsats till det som kommit i överskott under sent 1900-tal och som gav upphov till försurning.

Umeå kommuns vetenskapliga pris 2003 till yngre lovande forskare inom området miljö tilldelas forskarassistenterna Richard Bindler, institutionen för ekologi och geovetenskap samt Karin Wiberg, kemiska institutionen.

Karin Wiberg

Karin Wiberg föddes i Skara och växte upp där. Hon utbildade sig i Umeå till miljö- och hälsoskyddsinspektör och arbetade som sådan i södra Sverige under några år under tidigt 1980-tal innan hon kom tillbaka till Umeå för att studera kemi. 1986 anställdes hon av professor Christoffer Rappe som forskningsingenjör vid organisk kemi (miljökemigruppen). Där blev hon senare antagen som doktorand. Före och under sin doktorandtid var hon även ett år vid University of Kentucky, där hon bl.a. arbetade med masspektrometeranalys, och ett år i Toronto där hon jobbade som analytisk miljökemist på Atmospheric Environment Service.

I doktorsavhandlingen från 2002 undersöker hon nya analysmetoder för långlivade kirala miljöföroreningar – såsom insektbekämpningsmedlen klordan, DDT och hexaklorocyklohexan (HCH) samt industrikemikalien PCB. Dessa ämnen kan förekomma i två olika former (s.k. enantiomerer) som trots sin kemiska likhet uppvisar stor skillnad i giftighet och annan biologisk aktivitet. Den ena formen är ofta mer långlivad än den andra, vilket är tydligast i djur med lång livslängd såsom säl och isbjörn, men som syns även i vatten och jord. Näringsbrist hos sälar visade sig vara intimt sammanknippad med stor dominans av den ena formen.

Karin Wiberg har i sin forskning utvecklat metoder som kan spåra nya respektive gamla utsläpp och deras transportvägar genom naturen. Hennes forskning har rönt stor internationell uppmärksamhet och lett till omfattande samarbete med forskargrupper såväl i Sverige som internationellt. För närvarande arbetar hon med analysmetodutveckling för dioxiner samt studerar avdunstning av miljöföroreningar från jord- och havsytor, vilka visat sig utgöra betydande luftföroreningskällor.

Umeå kommuns vetenskapliga pris 2003 till yngre lovande forskare inom området miljö tilldelas forskarassistenterna Karin Wiberg, kemiska institutionen samt Richard Bindler, institutionen för ekologi och geovetenskap.

Malin Wimelius

Umeå studentkårs pedagogiska pris läsåret 2002/2003 till lärare med omvitnad pedagogisk skicklighet tilldelas doktorand Malin Wimelius vid statsvetenskapliga institutionen.

Malin föddes 1972 i Umeå, hon gick humanistisk linje på Östra gymnasiet och började läsa vid Umeå universitet hösten 1991 på samhällsvetarprogrammet. Inom programmet läste hon ekonomisk historia och kulturgeografi.

Sedan gymnasietiden har Malin varit fascinerad av islam och den muslimska världen, vilket ledde till att hennes ämnesval för C-D-uppsats och avhandling var relativt enkelt.

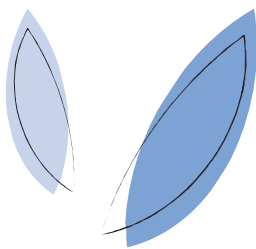
Den sjätte juni i år disputerar Malin med sin avhandling *On Islamism and modernity – Analysing Islamist ideas on and visions of the Islamic state* (Om islamism och modernitet – En analys av islamistiska idéer om och visioner av den islamiska staten).

Malin har under sin tid som doktorand verkat några månader som gästforskare i Oslo vid Norwegian Institute for Human Rights. Under våren har Malin arbetat heltid som lärare, ett arbete som hon trivs mycket bra med och kommer att fortsätta under hösten.

Malins undervisning präglas av öppenhet och variation i pedagogiska metoder. Hon entusiasmerar och engagerar sina studenter genom att blanda teorier med verklighet och uppmuntrar kritiskt och självständigt tänkande. Malin arbetar för att få in aktuell forskning på ett naturligt sätt i undervisningen för att generera ett ökat intresse bland studenterna för ämnet.

Umeå studentkår vill med det pedagogiska priset premiera Malin Wimelius för hennes utmärkta pedagogiska insatser vid statsvetenskapliga institutionen.

Umeå studentkårs pedagogiska pris 2003 till lärare med omvitnad pedagogisk skicklighet tilldelas Malin Wimelius, statsvetenskapliga institutionen.

Sammanställt av fakulteternas promotionskommitté
Umeå universitet maj 2003
Grafisk formgivning: Print & Media
Tryck: Åströms tryckeri

